

REZULTATI ISTRAŽIVANJA O IZBORU STUDIJA MEĐU MATURANTIMA

- 1. O istraživanju**
- 2. Osnovne karakteristike uzorka**
- 3. Rezultati istraživanja**
 - Razlozi za upis na studije
 - Oblast studija
 - Gde studirati
 - Izbor: fakultet ili visoka škola?
 - Privatni ili državni
 - Kvaliteti studija
 - Profesionalna orientacija
 - Priprema za prijemni
- 4. Rezime**

Istraživanje podržalo

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO EPOČETE

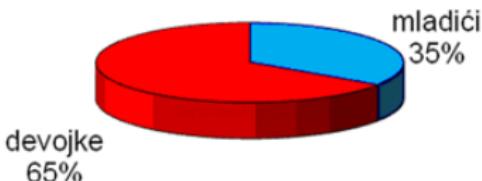
1. O istraživanju

Istraživanje o izboru studija među maturantima osmišljeno je i realizovano od strane sajta prijemni.infostud.com, specijalizovanog veb sajta posvećenog upisu na fakultete i visoke škole.

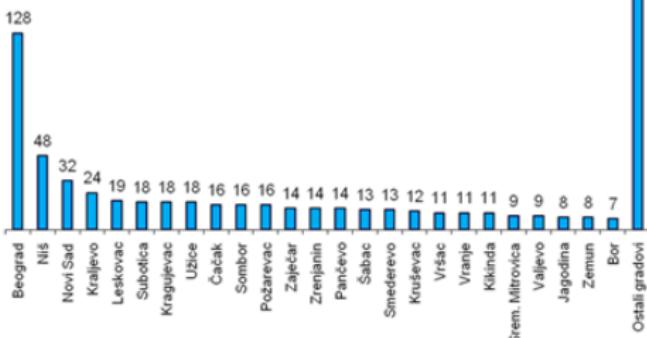
Cilj istraživanja je da se ispitaju stavovi maturanata – učenika četvrtih razreda srednjih škola u Srbiji o izboru studija (zašto nastavljaju obrazovanje, Šta i gde će studirati, koji su im najvažniji kriterijumi prilikom izbora studija, kako se pripremaju za upis...). Anketno istraživanje je sprovedeno tokom 30 dana u aprilu i maju 2009. putem veb sajta prijemni.infostud.com a obaveštenje o mogućnosti učešća u anketi je poslato na adrese preko 300 četvorogodišnjih srednjih škola u Srbiji. U ispitivanju je učestvovalo 732 maturanta tj. učenika četvrtih razreda, koji su anketu popunjavali on-line, odnosno putem Interneta, bilo od svoje kuće ili u školi, te treba imati u vidu da uzorak ispitanika u ovom slučaju čine samo maturanti koji koriste Internet. Istraživanje je rađeno uz podršku Ministarstva prosvete Republike Srbije.

2. Osnovne karakteristike uzorka

Ispitanici po polu

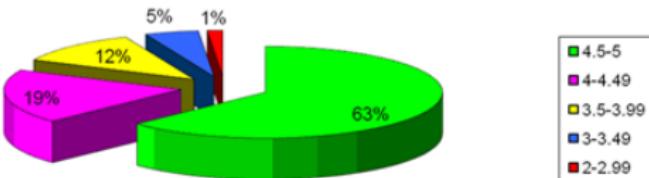

Ispitanici po gradovima

Od ukupno 732 ispitanika najveći broj dolazi iz Beograda, njih 128, zatim iz Niša, njih 48, pa iz Novog Sada 32. U anketi su učestvovali maturanti iz 105 mesta u Srbiji.

Ispitanici po školskom uspehu

Učesnike ankete smo i ove godine pitali koji im je bio prosek na kraju trećeg razreda srednje škole. Najveći broj ispitanika, 61% su odlični učenici. Za njima slede oni sa prosekom između 4.0 i 4.49 kojih ima 19%. Broj anketiranih sa prosekom ispod 3.0 je ukupno tek 4%. Može se zaključiti, da se ove godine prosek ispitanika „pomerio na bolje”, više je bilo ispitanika sa jakim prosekom, a manje onih sa slabijim.

3. Rezultati istraživanja

Razlozi za upis na studije

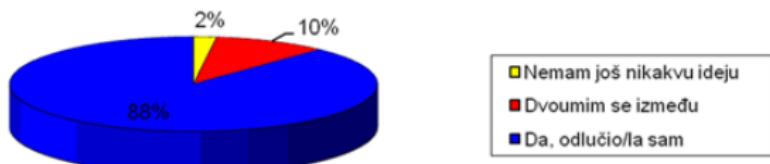
Istraživajući razloge zbog kojih maturanti planiraju da nastave svoje obrazovanje, 84% ispitanika je izjavilo da žele da steknu više znanja u oblasti koja ih interesuje, a 65% ispitanika smatra da je sa diplomom lakše naći posao i to se pokažu kao daleko najbitniji razlozi.

O šansama koje im diploma pruža u inostranstvu razmišlja oko trećine maturanata, dok 12% ispitanika upisuje studije jer im porodica to od njih očekuje. 11% ispitanika upisuje studije iz razloga što ne znaju šta drugo da rade posle srednje škole, dok je 9% navelo razlog da ne žele da se zapošle odmah, već bi radile studirali, a samo 1% maturanata se odlučuje za studije da bi odložili obavezno služenje vojnog roka.

Na ovo pitanje, ispitanici su mogli da daju više od jednog odgovora tj. odaberu više razloga koji su za njih odgovarajući.

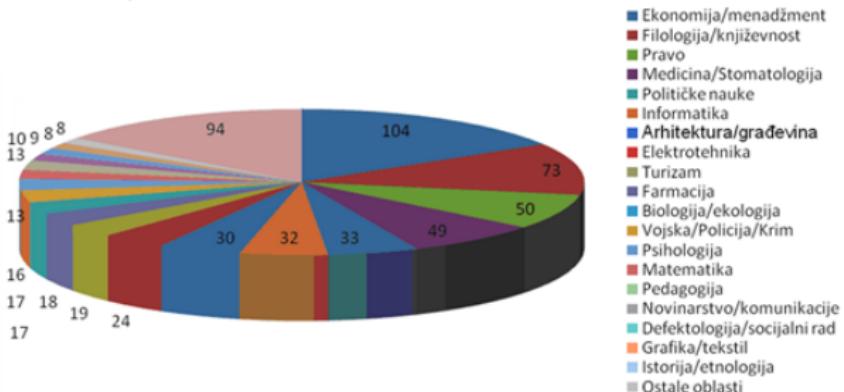
Oblast studija

Da li si se odlučio/la šta bi studirao/la

Na osnovu rezultata istraživanja iz 2008. i 2009. potvrđeno je da velika većina maturanata već tokom aprila i maja zna šta bi želeli da studiraju. Samo 10% maturanata se u ovom periodu i dalje dvojume oko više fakulteta i visokih škola, dok samo 2% i dalje nema nikakvu ideju šta bi voleli da studiraju. Broj maturanata koji nema ideju šta bi studirali je u padu u odnosu na rezultate istraživanja od prešle godine, čemu je svakako doprinelo i više informacija o mogućnostima visokog obrazovanja koji se mogu naći putem interneta.

Da odlučio/la sam

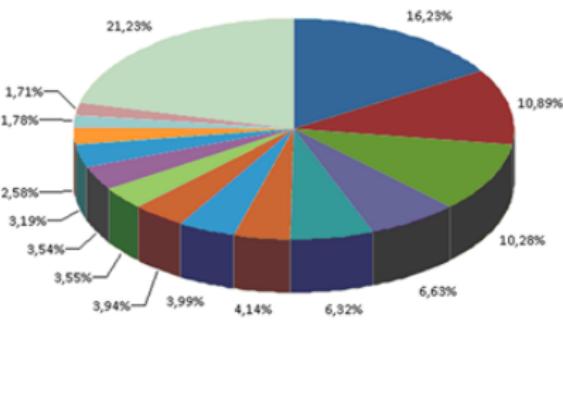

Od ispitanika koji su se već odlučili koju oblast će studirati, njih 16% se odlučilo za ekonomiju / menadžment, dakle u proseku svaki šesti maturant.

11.5% se odlučilo za filologiju / književnost, a oko 8% za pravo. U popularnije oblasti i ove godine spadaju i studije medicine / stomatologije (oko 8%). U odnosu na prešlu godinu interesovanje za upis je poraslo za političke nauke kao i za društvene nauke. Za preostale oblasti vlađa približno jednako interesovanje kao i prešle godine.

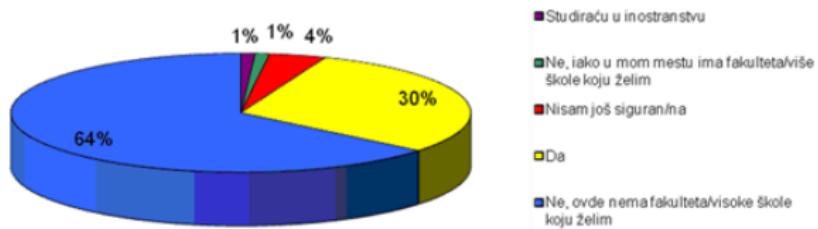
Veoma je zanimljivo uporediti ove podatke sa struktukom najtraženijih kategorija i radnih pozicija na osnovu oglasa objavljenih na sajtu poslovi.infostud.com u periodu od maja 2007. godine do februara 2009. godine.

- trgovina - 16,23%
- administracija, računovodstvo - 10,89%
- ekonomija (opšte) - 10,28%
- menadžment-srednji - 6,63%
- IT - 6,32%
- građevina, geodezija - 4,14%
- mašinstvo - 3,99%
- elektrotehnika - 3,94%
- transport, magacin - 3,55%
- marketing, PR - 3,54%
- turizam, ugostiteljstvo - 3,19%
- bankarstvo, finansije - 2,58%
- farmacija - 1,78%
- menadžment-viši, konsalting - 1,71%
- ostale oblasti su manje zastupljene u ponudi radnih mesta oko 21,23%

Gde studirati

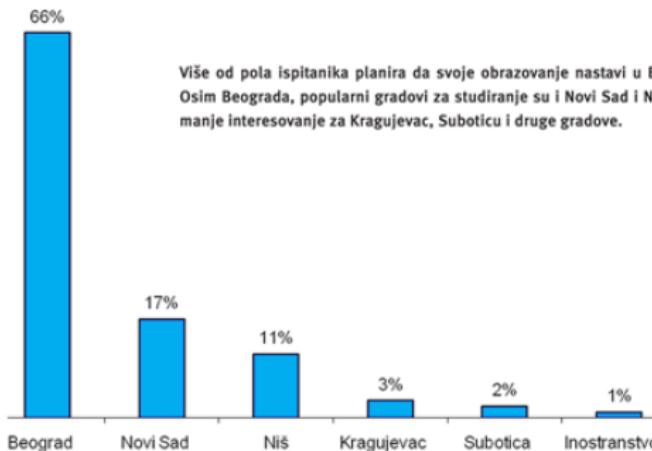
Da li planiraš da nastaviš studije u svom gradu?

Na pitanje o gradu u kom planiraju da studiraju, čak 64% maturanata je izjavilo da će menjati svoje mesto školovanja jer u njihovom gradu ne postoji adekvatan fakultet/višoka škola gde bi mogli studirati. Ovde treba imati u vidu da većina ispitanika dolazi iz gradova koji nisu univerzitetski ili iz manjih mesta u kojima nema fakulteta.

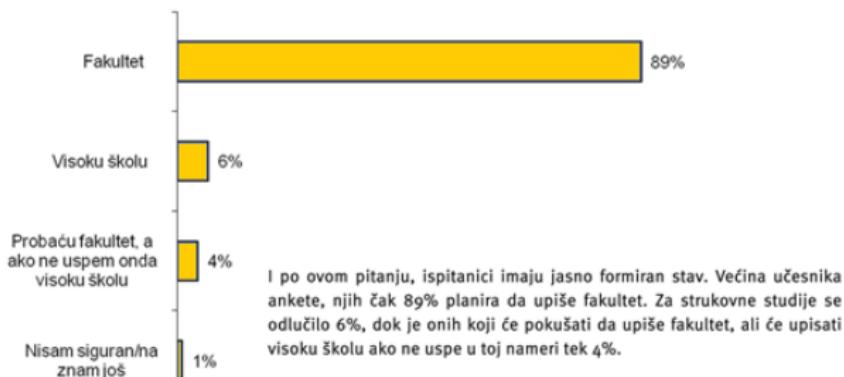
U svome gradu studije će upisati svaki treći ispitanik, a 4% ispitanika se i dalje nije odlučilo gde će studirati. Kao i prošle godine, samo je 1% ispitanika dalo odgovor da će studije upisati u inostranstvu, a isti procenat je izjavio da će promeniti grad iako u njihovom gradu postoji fakultet / visoka škola iz oblasti koju bi želeli da studiraju. Kao glavne razloge za promenu grada, iako u njihovom mestu postoji fakultet / visoka škola iz oblasti koju bi želeli da studiraju, maturanti su naveli potrebu za osamostaljivanjem.

Mesto studiranja

Izbor: fakultet ili visoka škola?

Da li planiraš da upišeš fakultete ili višu školu?

Privatni ili državni

Da li planiraš da upišeš privatni ili državni fakultet/visoku školu?

Apsolutna većina - 91% učesnika ankete se odlučilo da upiše državni fakultet / visoku školu, a 3% će pokušati da upiše državni ali će upisati privatni ako ne uspeju na državnom. Isto kao i prošle godine, 6% maturanata se odlučilo da upiše privatni fakultet.

U odnosu na prošlu godinu, povećao se broj onih koji planiraju da će upisati državni fakultet / visoku školu. Kao glavni argument navode finansijsku situaciju i da bi studiranje na privatnom fakultetu / visokoj školi dodatno opteretilo kućni budžet.

Zanimljivo je da kao razloge za državne fakultete / visoke škole učesnici ankete ove godine najčešće navode veći stepen kompetencnosti (stručnosti) na državnim obrazovnim institucijama, razliku u ceni (državne obrazovne institucije su jeftinije i postoji mogućnost studiranja na budžetu) i veći stepen poverenja (sigurno akreditovana studije).

Kvaliteti studija

Šta ti je najbitnije pri izboru fakulteta i visoke škole?

Na pitanje o najbitnijim kriterijumima koji presuđuju o izboru studija, po mišljenju ispitanika i ove godine je najbitnije da studiraju ono što ih interesuje i ono što vole – kako je istaklo čak 92% ispitanika, kao i mogućnosti zapošljavanja – po mišljenju 81% maturanata. Budućim studentima je veoma bitno i sticanje praktičnog znanja (69%) kao i stručan profesorski kadar (52%), a važna im je i dobra organizacija službi na fakultetu / visokoj školi (34%) i prihvatljiva školarina (30%). Prema mišljenju 22% ispitanika, uz obaveze na studijama treba da im ostane dovoljno slobodnog vremena za druge aktivnosti, a otprilike svakom šestom maturantu je bitan imidž fakulteta / visoke škole. Interesantno je da je imidž prošle godine bio znatno manje zastupljen, što se može objasniti ovogodišnjim fokusiranim nastupom fakulteta / visokih škola kao brendova.

Najmanje važni kriterijumi ove godine su percepirani stepen težine završetka studija, nepostojanje prejake konkuren-cije za upis, mišljenje porodice i blizina fakulteta.

Prilikom odgovaranja na ovo pitanje, ispitanici su mogli da označe više odgovora koji su za njih adekvatni.

Profesionalna orijentacija

Da li si razmišljao/la o odlasku na profesionalnu orijentaciju?

Priprema za prijemni

Da li planirate da idete na organizovanu pripremu za prijemne i gde će to biti?

Najveći deo ispitanika, njih 44% planira da se priprema i znaju gde će to učiniti, oko petine ispitanika zna da će se pripremati, ali ne zna gde, najmanji broj ispitanika je reklo da nije donelo odluku o odlasku na pripreme.

Od onih koji znaju gde će se pripremati najveći broj će se spremati na organizovanim pripremama na fakultetu, kao i kod privatnih profesora.

4. Rezime

Prema rezultatima ankete sprovedene među maturantima putem sajta prijemni.infostud.com, osnovna motivacija za studiranje maturantima je želja da steknu više znanja iz oblasti koje ih interesuju (84% njih je to navelo ovaj razlog), kao i razmišljanje da će sa fakultetskom diplomom lakše naći posao (65%). Na trećem mestu je očekivanje da će kao akademski građani imati više šansi u inostranstvu, što je navelo oko trećine ispitanika. Razlozi koji nemaju mnogo veze sa sticanjem znanja, kvalifikacija i njihovom upotrebo se ipak redi navode (porodica očekuje da studiram – 12%, Izbegavanje vojske – 1%), međutim zanimljivo je da otrilike svaki deseti maturant želi da studira zato da ne bi morao da se zaposli ili zato što ne zna šta bi drugo radio.

Među budućim studentima najviše vlada interesovanje za državne fakultete i to za studije u oblasti ekonomije i menadžmenta (16%), a zatim slede filologija i književnost (11.5%) i pravo (8%). U popularnije oblasti spadaju i studije informatike, medicine / stomatologije i elektrotehnike. U odnosu na prošlu godinu interesovanje za upis je poraslo za političke nauke kao i za društvene nauke. Za preostale oblasti vlada približno jednak interesovanje kao i prošle godine. Broj maturanata koji nema ideju šta bi studirali je u padu u odnosu na rezultate istraživanja od prošle godine, čemu je svakako doprinelo i više informacija o mogućnostima visokog obrazovanja koji se mogu naći putem interneta.

Ovi rezultati su u skladu sa podacima sa najposećenijeg sajta za zapošljavanje, poslovi.infostud.com, prema kome se oko polovine ponuđenih radnih mesta odnosi na oblasti opšte ekonomije, trgovine i marketinga, menadžmenta, konsultinga i administracije (poslovi.infostud.com/info/trazena-zanimanja). Izgleda da su maturanti solidno procenili koji su traženi profili na tržištu rada, mada je u pojedinim oblastima vidljiva disproporcija između profila koji maturanti žele da studiraju i njihove potražnje na tržištu rada.

U izboru konkretnog fakulteta, odnosno visoke škole, maturanti pokazuju visoki osećaj za praktičnost i razmišljanje o svojoj budućnosti nakon studija. Na prvom mestu razloga za izbor fakulteta / škole je ipak želja da studiraju ono što vole (92%) ali nju odmah prate procena mogućnosti zapošlenja sa diplomom odabranog fakulteta / škole (81%), kao i sticanje znanja koje će moći da upotrebije u praksi (69%). Među razlozima koji se često navode su i stručan profesorski kadar, prihvatljiva školarina i dobra organizacija visokoškolske ustanove.

Međutim, u objašnjenjima zašto se apsolutna većina maturanata odlučuje za državne obrazovne institucije (čak 91%) raste značaj finansijskih faktora - državni fakulteti su jeftiniji i postoji mogućnost studiranja na budžetu. Sledеći razlog je priznatost studija i kvalitet nastave kao i stepen poverenja, so obzirom da i dalje veliki broj neakreditovanih privatnih visokoobrazovnih ustanova. Maturanti koji će studirati na privatnim fakultetima, međutim, kao glavne argumente za tu odluku navode lakši upis, garantovano zaposlenje, mogućnosti za rad u inostranstvu i veću posvećenost studentima od strane profesora.

Generalno, oko dva meseca pred početak prijavljivanja za prijemne ispite, većina maturanata je donela jasnu odluku o tome šta će studirati, kao i gde će studirati. Svaki deseti se još dvoumi, a svega 2% još nema ideju šta će studirati. S obzirom da je prijemni već bio blizu u vreme istraživanja, odlučnost maturanata je relativno očekivana, ali je tome verovatno doprinela i činjenica da je Istraživanje o izboru studija među maturantima polovina maturanata išla na profesionalnu orijentaciju ili o tome razmišlja, dakle moglo bi se prepostaviti da imaju svest o potrebi izbora pravog profesionalnog usmerenja za sebe. Zanimljivo je da je svest o značaju profesionalne orijentacije u odnosu na prošlu godinu porasla, jer je prošle godine čak 28% izjavilo da ne znaju šta je to u odnosu na 14% maturanata ove godine koji ne znaju šta je profesionalna orijentacija.

A da bi upisali taj željeni fakultet ili visoku školu, većina maturanata koji posećuju sajt prijemni.infostud.com je svesna da treba i da se dodatno potradi, te je 79% njih bilo ili će ići na pripremu za prijemni ispit, dok 21% maturanata tvrdi da im je postojeće znanje dovoljno za prolaz na prijemnom.

Očekivano, najveća gužva na prijemnim ispitima biće u većim gradovima i većim univerzitetskim centrima (Beograd, Novi Sad, Niš), čemu je razlog i to da 2/3 ispitanika u svom mestu nema željeni fakultet ili visoku školu. Mali broj onih koji hoće da odu iz svog mesta iako u njemu postoji fakultet ili škola koju žele da upišu (svaki stoti), to bi učinili iz želje da žive u Beogradu i da se osamostale.